

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**HISTORIA MUZYKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MHM-P1**

MAJ 2016

Uwaga! Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i określa starogreckie gatunki literacko–muzyczne oraz zna instrumenty starożytnej Grecji (I.5.a, I.6).

Schemat punktowania

- 3 p. – za poprawne wypełnienie trzech luk.
- 2 p. – za poprawne wypełnienie dwóch luk.
- 1 p. – za poprawne wypełnienie jednej luki.
- 0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

Tragedia, dytyrambów, aulosie.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna formy średniowiecznej pieśni rycerskiej i renesansowej <i>chanson</i> (I.5.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie nazwy właściwej formy.
- 0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Ballada lub rondo (rondeau), lub virelai.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia instrumenty charakterystyczne dla okresu renesansu i określa ich typy (I.6).

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie poprawnych nazw obu wioł.
- 1 p. – za podanie poprawnej nazwy jednej wioły.
- 0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Viola da gamba i viola da braccio.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający porządkuje chronologicznie i określa ramy czasowe faz okresu średniowiecza; zna rodzaje notacji muzycznej (I.9.a; I.2).

Zadanie 4.1. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – poprawne wskazanie obydwu stuleci.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Ars antiqua – XIII w.

Ars nova – XIV w.

Zadanie 4.2. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawne wskazanie notacji.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Notacja menzuralna.

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna techniki charakterystyczne dla szkoły franko–flamandzkiej i przedstawicieli tej szkoły (I.3.b; I.7.c).

Zadanie 5.1 (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawne podanie dwóch technik.
0 p. – za poprawne podanie jednej techniki lub odpowiedź błędna, lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

technika *cantusfirmus* / technika imitacyjna / technika przeimitowana / technika *nota contra notam* / technika polichóralna.

Zadanie 5.2. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawne wskazanie kompozytora.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

J. Ockeghem / J. Obrecht / Josquin des Prez (Prés) / Pierre de la Rue / H. Isaac

Zadanie 6. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna instrumentarium barokowe i środki wykonawcze barokowego gatunku <i>dramma per musica</i> (I.5.b; I.6;).

Schemat punktowania

- 3 p. – za podanie nazw trzech odpowiednich instrumentów.
2 p. – za podanie nazw dwóch odpowiednich instrumentów.
1 p. – za podanie nazwy jednego odpowiedniego instrumentu.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- viola da gamba
- teorba
- chitarraone
- lutnia basowa (archilutnia)
- szpinet
- klawesyn
- kornet (cynk)
- szałamaja
- flet blokowy (podłużny)
- traverso
- trąbka clarino

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna styl operowy G. F. Haendla (I.7.b; I.8.c).

Zadanie 7.1. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Włoska opera seria lub opera neapolitańska lub bel canto.

Zadanie 7.2. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Uwertura francuska.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje gatunki muzyki instrumentalnej (I.5.c).

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne wyjaśnienie dwóch znaczeń terminu.
1 p. – za poprawne wyjaśnienie jednego znaczenia terminu.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

1. Concertino – grupa instrumentów solowych (koncertujących) w barokowym concerto grosso.

2. Concertino – mały koncert – utwór na instrument solo z orkiestrą, zwykle 1–częściowy z powolnym wstępem i allegrem w formie sonatowej, występujący od wczesnego romantyzmu.

Zadanie 9. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający zna cechy stylu F. Chopina, potrafi rozpoznać na podstawie analizy słuchowej cechy jego stylu w muzyce jazzowej (I.7.a; III.1.c).

Schemat punktowania

3 p. – za poprawne wskazanie trzech cech.

2 p. – za poprawne wskazanie dwóch cech.

1 p. – za poprawne wskazanie jednej cechy.

0 p. – wskazania błędne lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- wariantowość i powtarzalność motywów muzycznych
- obecność rytmów tańców ludowych
- znacząca rola metroritmiki
- przesunięcia akcentów
- bogata harmonika
- improwizacyjny charakter
- wirtuozeria fortepianowa

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający zna terminy i pojęcia muzyczne, rozróżnia rodzaje śpiewów chorałowych na podstawie analizy słuchowej (I.1.c; I.5.b; III.1.b).

Schemat punktowania

1 p. – za podkreślenie dwóch właściwych terminów.

0 p. – za podkreślenie jednego właściwego terminu lub podkreślenia błędne lub brak podkreśleń.

Poprawna odpowiedź

Rodzaj śpiewu: responsorialny.

Faktura: monodia.

Zadanie 11. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający rozpoznaje na podstawie analizy słuchowej rodzaj tańca i brzmienie instrumentów; zna twórczość M. Ravela (I.5.c; I.6; I.7.b; III.1.b).

Zadanie 11.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Bolero.

Zadanie 11.2. (0–3)**Schemat punktowania**

3 p. – za poprawne wskazanie trzech instrumentów we właściwym porządku.

2 p. – za poprawne wskazanie dwóch instrumentów we właściwy porządku.

1 p. – za poprawne wskazanie jednego instrumentu we właściwym miejscu.

0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. obój miłosny, 2. trąbka con sordino, 3. saksofon.

Zadanie 11.3. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za podanie odpowiedniego utworu.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *Rapsodia hiszpańska*
- *Godzina hiszpańska*
- *Chanson espagnole*
- *Habanera*
- *Alborada del gracioso*
- *Pawana na śmierć infantki*
- *Don Kichot i Dulcynea*

Zadanie 12. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna cechy wybranych gatunków muzycznych z różnych epok historycznych (I.5.b.c).

Schemat punktowania

3 p. – za trzy poprawne wskazania.

2 p. – za dwa poprawne wskazania.

1 p. – za jedno poprawne wskazanie.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

F, P, F.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna twórczość wybitnych kompozytorów (I.7.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne wskazanie nazwiska.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

- W. A. Mozart
- J. S. Bach
- L. van Beethoven
- D. Scarlatti

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna twórczość L. van Beethovena (I.7.b).

Zadanie 14.1. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawne podanie jednego tytułu.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

- *33 wariacje C–dur na temat Diabelliego*
- *32 wariacje c–moll na temat własny*
- *7 wariacji C–dur na temat „Godsave the King”/6 wariacji na temat „Nel corpiusento”.*

Zadanie 14.2. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawne podanie jednego tytułu.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

- *III symfonia Es–dur (Eroica)*
- *Sonata fortepianowa f–moll op. 57 (Appassionata)*

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający zna twórczość F. Mendelssohna–Bartholdy’ego, rozpoznaje kompozytora na podstawie tekstu literackiego (I.7.b; III.2).

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Feliks Mendelssohn–Bartholdy

Zadanie 16. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający rozpoznaje cechy stylu okresu romantyzmu, zna twórczość F. Liszta, analizuje tekst historyczny o muzyce i odczytuje informacje istotne dla problemu (I.8.a,c; III.2).

Zadanie 16.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Idea syntezy sztuk lub idea korespondencji sztuk.

Zadanie 16.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Poemat symfoniczny.

Zadanie 16.3. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź*Symfonia Dantejska.***Zadanie 17. (0–1)**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna gatunki taneczne, określa ich pochodzenie (I.5.c)

Schemat punktowania

1 p. – za właściwe przyporządkowanie wszystkich tańców.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną, lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

1–D, 2–C, 3–B, 4–E

Zadanie 18. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający zna twórczość K. Szymanowskiego, porządkuje chronologicznie jego dzieła symfoniczne, potrafi podać cechy jego stylu w kolejnych okresach twórczości (I.7.a,d; I.8.c; I.9.d).

Zadanie 18.1. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – właściwa chronologia dzieł i poprawne podanie aparatu wykonawczego trzech symfonii.

1 p. – właściwa chronologia dzieł lub poprawne podanie aparatu wykonawczego trzech symfonii.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

	Symfonia	Aparat wykonawczy
1.	<i>Symfonia B–dur</i>	<i>II symfonia B–dur</i> = wielka orkiestra symfoniczna (akc. orkiestra symfoniczna).
2.	<i>Symfonia „Pieśń o nocy”</i>	<i>Symfonia „Pieśń o nocy”</i> = orkiestra symfoniczna + chór + sopran lub tenor solo (akc. obsada wokalnie–instrumentalna).
3.	<i>Symfonia koncertująca</i>	<i>Symfonia koncertująca</i> = orkiestra symfoniczna z koncertującym fortepianem.

Zadanie 18.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawny opis wybranej symfonii z odniesieniem do cech właściwego okresu twórczości kompozytora.

0 p. – opis błędny lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

II symfonia B–dur – symfonia z I okresu twórczości kompozytora, wykazująca cechy późnoromantycznej symfoniki niemieckiej, o dużym ładunku ekspresji, w zasadzie dwuczęściowa, ale z czytelnym nawiązaniem do idei czteroczęściowego cyklu symfonicznego.

Symfonia „Pieśń o nocy” – dzieło pochodzi z impresjonistyczno–ekspresjonistycznego okresu twórczości kompozytora, charakteryzuje się wyrafinowaną kolorystyką brzmieniową, stosowaniem motywów orientalnych, co ma związek z wykorzystaniem w niej tekstem perskiego poety.

Symfonia koncertująca – symfonia reprezentuje okres narodowy, inspirowana jest muzyką ludową, co przejawia się w modalności i wykorzystaniem rytmów tanecznych (np. oberka).

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Tworzenie wypowiedzi	Zdający zna różne funkcje muzyki i określa jej związki z innymi dziedzinami sztuki (I.4.; II.3.).

Zadanie 19.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za zaznaczenie właściwej odpowiedzi.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B. lub A.

Zadanie 19.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawne wyjaśnienie.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Przed wynalezieniem sposobu zapisu dźwięku na taśmie odpowiedni do filmowej akcji podkład muzyczny grał pianista zwany taperem.
- Przed zastosowaniem ścieżki dźwiękowej seansom filmu niemego towarzyszyła muzyka wykonywana na pianinie.

Zadanie 20. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia techniki i kierunki kompozytorskie XX w.; zna cechy stylu tej epoki (I.3.b; I.8.b).

Schemat punktowania

3 p. – poprawne wskazanie trzech technik lub kierunków.

2 p. – poprawne wskazanie dwóch technik lub kierunków.

1 p. – poprawne wskazanie jednej techniki lub kierunku.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- dodekafonia
- serializm
- muzyka stochastyczna
- muzyka elektroniczna
- muzyka komputerowa.

Zadanie 21. (0–8)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający analizuje teksty źródłowe o muzyce i rozpoznaje problem omawiany w tekście; na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej określa cechy stylu analizowanego utworu C. Monteverdiego w kontekście stylistyki wczesnego baroku, w tym środków wykonawczych muzyki wokalne tego okresu (III.1.b,c; III.2).

Zadanie 21.1. (0–3)**Schemat punktowania**

3 p. – poprawne wyjaśnienie obu terminów i przedmiotu sporu.

2 p. – poprawne wyjaśnienie obu terminów lub poprawne wyjaśnienie jednego terminu i przedmiotu sporu.

1 p. – poprawne wyjaśnienie jednego terminu lub przedmiotu sporu.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Prima pratica to stosowany w baroku styl oparty na normach wykształconych w poprzedniej epoce, zakładający prymat muzyki nad słowem.

Seconda pratica to wykształcony we wczesnym baroku styl oparty na nowych środkach kompozytorskich, odchodzący od zasad poprzedniej epoki, uznający prymat słowa nad muzyką.

Przedmiot sporu, np.:

- Spór dotyczył roli słowa w muzyce.
- Spór dotyczył zakresu swobody w podejściu do zasad kontrapunktu.

Zadanie 21.2. (0–3)

Schemat punktowania

3 p. – poprawne wskazanie trzech cech.

2 p. – poprawne wskazanie dwóch cech.

1 p. – poprawne wskazanie jednej cechy.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- obsada – głos solowy, zespół wokalny i b.c.
- obecność partii b.c.
- obecność stylu recytatywnego
- zastosowanie formy dramatycznej
- zastosowanie formy madrygału koncertującego
- stosowanie dysonansów
- bogata harmonika, służąca uwypukleniu ekspresji słowa.

Zadanie 21.3. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – wskazanie jednego właściwego środka.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *gorgia* czyli wykształcona wówczas specjalna technika wokalna
- zdobienie melodii w odpowiednich miejscach przy pomocy ornamentów
- zróżnicowanie dynamiki

Zadanie 21.4. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – wskazanie jednej właściwej cechy.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- podział partii na obserwatorów akcji i monolog porzuconej nimfy
- stosowanie dramatycznego recytatywu
- opatrzenie partytury komentarzem wykonawczym.

Zadanie 22. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający określa związki muzyki z treścią tekstu kantaty J. S. Bacha na podstawie analizy słuchowo– wzrokowej oraz wzrokowej (III.1.b).

Zadanie 22.1. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – poprawne wskazanie dwóch środków kompozytorskich.

1 p. – poprawne wskazanie jednego środka kompozytorskiego.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- użycie tonacji molowej
- wolne tempo
- stosowanie chromatyki
- wprowadzenie figur retoryki muzycznej, np. motywów westchnień (*thmesis*)
- wybór instrumentu koncertującego – oboju o miękkiej, lirycznej barwie
- liryczny (płaczliwy) charakter melodii dominującego instrumentu.

Zadanie 22.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – opis z odniesieniem do jednego poprawnie rozpoznanego środka.

0 p. – opis z odniesieniem do błędnie rozpoznanego środka lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Opis sposobu odmalowania cierpienia może odnosić się do jednego z nast. środków: stosowanie figur retoryki muzycznej, np. motywów westchnień (*thmesis*), figury *patopia* / stosowanie długich wartości rytmicznych / wykorzystanie afektywnej roli chromatyki, półtonów / potęgowanie nastroju przez powtarzalność motywów w czterech głosach.

Zadanie 23. (0–6)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Na podstawie analizy wzrokowej zdający określa i porównuje techniki kompozytorskie obecne w dwóch utworach późnego i wczesnego baroku (III.1.a).

Zadanie 23.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawne wskazanie techniki.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Technika imitacyjna.

Zadanie 23.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawne wskazanie techniki.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Technika ostinatowa lub *basso ostinato*, lub *ostinato*.

Zadanie 23.3. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – poprawne określenie sposobu kształtowania melodyki w partiach instrumentów smyczkowych (ze wskazaniem progresji) oraz poprawne określenie związku budowy tych partii ze strukturą głosu basowego.

1 p. – poprawne określenie sposobu kształtowania melodyki w partiach instrumentach smyczkowych lub poprawne określenie związku budowy tych partii ze strukturą głosu basowego.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Melodyka partii instrumentów smyczkowych oparta jest na progresji krótkich motywów, a jej związek z przebiegiem głosu basowego polega na powtarzalności 4-taktowych odcinków analogicznie do ostinatowych repetycji modelu w głosie najniższym.

Zadanie 23.4. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Technika ostinatowa, imitacyjna.

Zadanie 23.5. (0–1)**Schemat punktowania**

1p. – za poprawne podanie nazw dwóch tańców.

0 p. – za poprawne podanie tylko jednego tańca lub odpowiedź błędną, lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

Ostinatowa – *passacaglia* / *chaconne* / *folia*

Imitacyjna – inne przykłady form tanecznych, np. *allemande* / *gigue*.

Zadanie 24. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Na podstawie analizy słuchowej zdający rozpoznaje środki kompozytorskie służące ilustracji treści pozamuzycznych (III.1.b)

Zadanie 24.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – właściwe przyporządkowanie dwóch tytułów do przykładów dźwiękowych.

0 p. – właściwe przyporządkowanie jednego tytułu lub przyporządkowania niewłaściwe lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. Ptaszarnia 2. Osły 3. Żółwie.

Zadanie 24.2. (0–3)

Schemat punktowania

- 3 p. – poprawny opis środków muzycznej imitacji cech zwierząt w każdym z trzech przykładów dźwiękowych.
2 p. – poprawny opis środków muzycznej imitacji cech zwierząt w dwóch przykładach dźwiękowych.
1 p. – poprawny opis środków muzycznej imitacji cech zwierząt w jednym przykładzie dźwiękowym.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przykład 1. – Śpiew, świergot, ruchliwość ptaków przedstawiona jest dzięki zastosowaniu wysokiego rejestru fletu i fortepianu, użyciu drobnych wartości rytmicznych, ornamentalnym kształtowaniu motywów melodycznych.

Przykład 2. – Ryk osłów imitowany jest przy pomocy dużych skoków interwałowych w dół oraz glissanda w instrumentach smyczkowych.

Przykład 3. – Dla ilustracji cech żółwi zastosowano wolne tempo, długie wartości rytmiczne, niski rejestr i podkreślające statyczny charakter repetycje dźwięków fortepianu.

Zadanie 24.3. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawne podanie nazwy tańca i wyjaśnienie muzycznego żartu.
0 p. – odpowiedź niepełna (tylko nazwa tańca) lub błędna, lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Kankan. Żart polega na ujęciu tego bardzo szybkiego, dynamicznego tańca w wolne, „żółwie” tempo.

Zadanie 25. (0–4)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający analizuje program pozamuzyczny utworu okresu neoromantyzmu i na podstawie analizy słuchowej określa środki kompozytorskie służące ilustracji treści tego programu (III.1.b; III.2).

Zadanie 25.1. (0–3)

Schemat punktowania

- 3 p. – poprawne wskazanie trzech środków kompozytorskich powiązanych z treścią programową dzieła.
2 p. – poprawne wskazanie dwóch środków kompozytorskich powiązanych z treścią programową dzieła.
1 p. – poprawne wskazanie jednego środka kompozytorskiego powiązanego z treścią programową dzieła.
0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Spokojna narracja muzyczna w długich wartościach i szeroko rozpięte frazy melodyczne jako odpowiednik „niezmierzonych przestrzeni” stepu.
- Kantylenowa melodia fletu i klarnetu imitująca „pastuszą fujarkę i tęskną pieśń kozaczą”
- Rytm punktowany ilustrujący „dźwięk kopyt konnicy”.

- Rytm polonezowe splecione z rytmem punktowanym kojarzące się z „szumem skrzydeł” husarii.

Zadanie 25.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne podanie nazwiska autora i tytułu powieści.

0 p. – za odpowiedź niepełną, błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Henryk Sienkiewicz, *Ogniem i mieczem*.

Zadanie 26. (0–4)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. III. Tworzenie wypowiedzi	Na podstawie analizy słuchowej zdający rozpoznaje styl historyczny epok dawnych. Postrzega związek muzyki z innymi dziedzinami sztuki (III.1.b; II.3).

Zadanie 26.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – poprawne wskazanie dwóch epok.

1 p. – poprawne wskazanie jednej epoki.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Fragment 1. Barok.

Fragment 2. Średniowiecze.

Zadanie 26.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Fragment 2.

Zadanie 26.3. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – przekonujące wyjaśnienie.

0 p. – brak wyjaśnienia.

Przykładowe odpowiedzi

- Ponieważ utwór był pierwotnie muzyką do filmu o Ołtarzu Mariackim, o wyborze trąbki mogło zdecydować skojarzenie z hejnałem z wieży Mariackiej.
- Kompozytor chciał prawdopodobnie dźwiękiem trąbki podkreślić, że ołtarz Wita Stwosza znajduje się w kościele, z którego wieży rozlega się hejnał mariacki.

Zadanie 27. (0–25)

Temat 1.

Nawiązując do poniższej wypowiedzi Nicolasa Harnoncourta, przedstaw przemiany stylu muzycznego, jakie dokonały się w I połowie XVII wieku.

„Okolo roku 1600, czyli mniej więcej w połowie życia Monteverdiego, w muzyce zachodniej Europy nastąpił prawdziwie radykalny zwrot – jaki nie zdarzył się nigdy przedtem ani nie miał zdarzyć się nigdy potem.”

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający formułuje jasną wypowiedź pisemną, przedstawiając różnorodność stylów, technik i gatunków w muzyce wczesnego baroku; prezentuje własny pogląd na znaczenie omawianych zjawisk w dziejach muzyki; popiera wywody właściwie dobranymi przykładami twórczości tego czasu (II.1.a; II.2.a,b,c; II.4).

27.1. (0–2)

Zgodność treści pracy z tematem; rozpoznanie problemu sformułowanego w temacie

np. zwrócenie uwagi na zakres zjawiska, tempo i radykalizm zmian oraz ich znaczenie dla sztuki muzycznej kolejnych epok.

27.2. (0–10)

Trafne przywołanie faktów istotnych dla tematu; omówienie przywołanych faktów

Przykładowe zagadnienia:

- ✓ Przyczyny odrotu od stylu renesansowej polifonii *a cappella*; idea odtworzenia dramatu antycznego; spór wokół *prima* i *seconda pratica*.
- ✓ Powstanie *stile recitativo* i monodii akompaniowanej.
- ✓ Różnorodność stylistyczna: np. *stile rappresentativo*, *stile concitato*; wykształcenie stylu teatralnego, kościelnego, kameralnego; powstanie stylu *concertato*.
- ✓ Technika i praktyka *basso continuo*; jej znaczenie dla emancypacji czynnika harmonicznego.
- ✓ Powstanie nowych gatunków: opery, kantaty, koncertu wokalnego, oratorium i in.
- ✓ Powstanie faktury solowej i triowej; odmiany faktury wokalno–instrumentalnej.
- ✓ Rola tekstu słownego w dziełach wokalno–instrumentalnych wczesnego baroku; retoryka muzyczna.

27.3. (0–5)

Dobór przykładów z literatury muzycznej, ilustrujących omawiane fakty

Przykłady dzieł reprezentatywnych dla omawianych zjawisk, stylów, technik, gatunków.

27.4. (0–3)

Jakość omówienia

Umiejętne hierarchizowanie problemów.

Chronologiczne porządkowanie zagadnień, zjawisk i przykładów.

Konteksty kulturowe i biograficzne (w tym temacie np. zwrócenie uwagi na rolę twórców włoskich).

27.5. (0–2)

Poprawne stosowanie terminologii

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

27.6. (0–3)

Uwaga! W tej części punkty przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Uporządkowanie treści – kompozycja i język

Czytelna struktura pracy; wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

Logika wyводу i wnioskowanie

Zachowana logiczna ciągłość wypowiedzi; wnioskowanie poprawne; jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

Język i estetyka pracy

Poprawność gramatyczna i stylistyczna; czytelne pismo.

Temat 2.

Omów różne sposoby przedstawiania treści pozamuzycznych w muzyce instrumentalnej, odwołując się do przykładów z dwóch dowolnie wybranych epok.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający formułuje przejrzystą wypowiedź pisemną, przedstawiając różne sposoby wykorzystania treści pozamuzycznych w twórczości instrumentalnej dwóch dowolnie wybranych epok i dokonując ich porównania; przytacza odpowiednio dobrane przykłady dzieł; prezentuje własny pogląd na opisywane zjawiska (II.1a; II.2.a,c; II.3; II.4).

27.1. (0–2)

Zgodność treści pracy z tematem;

Rozpoznanie problemu sformułowanego w temacie, np.:

- zwrócenie uwagi na odmiennosć przedstawiania treści pozamuzycznej w muzyce instrumentalnej w stosunku do opartej na tekstach muzyki wokalne
- podkreślenie różnicy między ilustracyjnością a programowością
- uzasadnienie wyboru omawianych epok.

27.2. (0–10)

Trafne przywołanie faktów istotnych dla tematu; omówienie przywołanych faktów

Przykładowe zagadnienia:

- ✓ Wpływ inspiracji pozamuzycznych na twórczość instrumentalną dwóch dowolnie wybranych epok.
- ✓ Ilustracyjność i programowość jako główne sposoby przedstawiania treści pozamuzycznych w muzyce.
- ✓ Różne rodzaje ilustracyjności: naśladowanie odgłosów natury, odgłosów bitewnych, dźwięków otoczenia.
- ✓ Przykłady figur naśladowczych w muzyce instrumentalnej wybranych epok.
- ✓ Podkreślenie różnic wynikających z operowania różnym aparatem wykonawczym i odmiennymi technikami.
- ✓ Podobieństwa i różnice w sposobie tworzenia efektów ilustracyjnych w muzyce wybranych epok.
- ✓ Programowość w muzyce wybranych epok; rodzaje programów.

- ✓ Tworzenie „muzycznych obrazów” (np. burza, step, morze, noc) w twórczości wybranych epok.
- ✓ Muzyczne przedstawianie myśli bądź uczuć (np. cierpienia, radości, miłości).
- ✓ Problem uniwersalności kodów muzycznych (np. muzyka „smutna” i „wesoła”).

27.3. (0–5)

Dobór przykładów z literatury muzycznej, ilustrujących omawiane fakty

Przytoczenie dzieł stanowiących egzemplifikację różnych, omówionych w wypowiedzi sposobów realizacji treści pozamuzycznych w dziełach instrumentalnych wybranych epok.

27.4. (0–3)

Jakość omówienia

- Umiejętne hierarchizowanie problemów.
- Chronologiczne porządkowanie zagadnień, zjawisk i przykładów.
- Konteksty kulturowe i biograficzne (w tym temacie np. zwrócenie uwagi na związek muzyki ilustracyjnej i programowej z innymi dziedzinami sztuki).

27.5. (0–2)

Poprawne stosowanie terminologii

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

27.6. (0–3)

Uwaga! W tej części punkty przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Uporządkowanie treści – kompozycja i język

Czytelna struktura pracy; wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

Logika wyводу i wnioskowanie

Zachowana logiczna ciągłość wypowiedzi; wnioskowanie poprawne; jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

Język i estetyka pracy

Poprawność gramatyczna i stylistyczna; czytelne pismo.